ACC. N:R. M. 8420: 1-28.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

22

Landskap: Skåne	*Upptecknat av:* Walter Welin
Härad:	*Adress:*
Socken: ESLÖV	*Berättat av:* Magnus Olin
Uppteckningsår: 1941	*Född år* 1866; Vasavång nr 1

Jättar.	s. 1.
Vårfrudagen.	s. 2.
Knut, Tjugondagen, Utklädningar.	s. 2.
Fastlagen / Påsk.	s. 3.
Lekar och spel.	s. 4.
Påsk. Se även Fastlagen.	s. 5-6.
Valborgsmässoafton och 1:a maj.	s. 7.
Kristihimmelsfärdsdagen.	s. 8.
Pingst.	s. 9.
Midsommar.	s. 10.
Majstång på gårdarna i Eslöv. Omkr. 1875.	s. 11.
Spelmän.	s. 12.
"Allmänna danser".	s. 13.
Marknader.	s. 14.
Jordbruk i Eslöv.	s. 15.
Ljusinbrinningsfesten.	s. 15.
Mårten.	s. 16.
Lucia.	s. 17.
Linbrytning.	s. 18.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.8420:1-28.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Gåsagillen.	s. 19.
Höstgillen.	s. 20.
Sågillen.	s. 20.
Gille i st. för betalning.	s. 20.
Klenegillen.	s. 21.
Julen.	s. 22-23.
Nyåret.	s. 24.
Stjärngossar.	s. 25.
Tjugondagen.	s. 25.
Vad skrämde man barnen med?	s. 26.
Skatgillen.	s. 26.
Föremål i likkistan.	s. 26.
Namnsdag och födelsedag.	s. 26.
Jättar.	s. 27.
Troll.	s. 27.
Bäckahästen.	s. 27.
Vättar.	s. 27.
Gastar.	s. 27.
Mjölkharen.	s. 28.
Kyrkogrimen.	s. 28.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R M 8420 : 1.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne

Härad:

Socken: ESLÖV

Uppteckningsår: 1941

Uppteckknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Magnus Olin

Född år 1866 *i* Vasavång nr 1

Jättar.

-De talade mycket om jättar förr. De sa' att de kastat sten mot kyrkor, men dessa sägner minns jag inte nu, eftersom det är så länge sedan folk talade om dem.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:2.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Vårfrudagen.

-Här uppe sade de inte att tranan bar ljus i sängen,men utrycket "tredje torsdagen i Tor" har jag hört.Och så skulle vi ha våfflor vårfrudagen.Det var någonting som hörde den högtiden till.Här var ingen som klädde ut sig till trana,men de klädde ut sig mycket vid

Knut ,Tjugondagen,Utklädningar.

den 13 januari.Då kunde vi samlas några stycken och gå från hus till hus.Vi tog då på oss en mask,som vi köpte på 15-öresbasaren.Där hade de mycket sådant.Så hade vi en spelman med oss eller rent av två stycken som kunde spela. Så gick vi från den ena gården till den andra,och flera slöt sig till oss på gårdarna.Vi fick aldrig pengar men väl vin och kakor.Det var alltid vid Knut,Någon annan gång klädde vi aldrig ut oss.Jag är född uppe vid vattentornet. Det kallades förr Vasavång nr 1,så jag har varit med långt innan Eslöv blev stad.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:3

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne

Härad:

Socken: ESLÖV

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Magnus Olin

Född år 1866 i Vasavång nr 1

Fastlagen/ Påsk.

-På något ställe kunde det hända att de bröt björkris,som de satte i vatten.Vi gjorde det någon gång där hemma,men det var ingen allmän sedvänja.Vi brukade också r i s a varandra,men det var vid PÅSKEN.Den som låg länge passade vi på och risa.Därför var man uppe så tidigt som möjligt. /Vilken dag det var kunde sagesmannen inte säga/.Vid påsk fick vi alltid ett halvt tjog ägg av flickorna,och i gengäld brukade vi pojkar alltid ge flickorna b u l l a r vid fastan.Detta utbyte spelade förr en stor roll i umgänget mellan pojkar och flickor.Det var ett bra sätt att bli bekant med en pojke ,tyckte töserna.De gav den de tyckte om ett halvt tjog ägg,och var tycket ömsesidigt,så kom pågen ihåg flickan nästa fastlag och gav henne fastlagsbullar med mandel i.Vid fastlagen slog vi katten ur tunnan nere i en liten skog,disponent Perssons skog vid saftstationen. Det var för 70 år sedan det,men jag minns det än i dag.Vi hade en l e v a n d e katt.Vi var inte utklädda,men den som slog katten ur tunnan fick liksom litet beröm.Han kallades dock inte kung.Vi red aldrig vid dessa tillfällen. Fastlagsbullarna brukade vi äta på söndagen .

-Hade ni pannkaka på tisdagen?

-Nej,vi fick bullar den dagen också.Vi kallade dagen för "vetetisdag",eftersom vi då fick vetebullar.Men det hade vi haft redan på söndagen.Det var på söndagen som vi gav flickorna bullar i present.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:4.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Lekar och spel.

Så fort det blev torrt ute i naturen brukade vi roa oss med lekar och spel. Vi spelade krock och käglor ute i den där skogen som jag talade om. Käglor spelade vi varenda lördag och söndag i Mältan/=en gård, där de tillverkade malt/. Så dansade vi i skogen om lördagskvällarna. Vi dansade var vi kom till, men oftast var det ute i det fria. Vägkorset var t.ex. en omtyckt dansplats. Vi hyrde aldrig någon lokal. På senare tid tillkom Jakobslunds dansbana. Vem som spelade där minns jag inte, men när vi var ute och roade oss, brukade en smedgesäll som hette Friberg från Kojby spela. Han spelade harmonika mycket bra. Han spelade mycket vid Ellinge dansbana också. Och så brukade vi roa oss med änkeleken.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. Mo 8420:5

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:* Magnus

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Påsk. Se även Fastlagen.

-Dymmeln har jag faktiskt aldrig hört talas om. Namnet har jag visserligen hört men jag har inte hört någon annat om de olika dagarna. På skärtorsdagen hade vi alltid kål, och den skulle tillagas av n i o sorters kål. Jag var för resten själv trädgårdselev på Ellinge på den tiden, och vi hade ett sådant bry att söka upp alla sorterna åt grevinnan Duker. Det skulle vara nellor, brysselkål, men för övrigt var det inte så noga vad slag man tog. Huvudskken var att det var g r ö n t, men det var inte alltid så lätt att hitta nio sorters grönt så tidigt på året. Mjölkmat ansåg vi inte vara farlig för hälsan, även om vi åt den på långfredagen. Det är faktiskt en sak som jag inte hört i hela mitt liv. Till påsk skulle det ju absolut vara påskägg, och de skulle vara färgade. De färgades i stemmossa eller också köptes olika färger. Kaffesump användes inte som färgmedel men väl lökskal och hundkex. Vi brukade aldrig rulla ägg här i Eslöv, men jag har varit med om att knacka ägg. Vi satsade ingenting, vi ville bara se vilket ägg som höll längst. Så brukade vi gömma äggen från påsk till påsk. En som hade ett fullt ägg, skulle bli rik, hette det. Ett tomt ägg betydde fattigdom. Påskharen talade ingen om, och inte heller klädde vi ut oss vid påsken. På skärtorsdagen brukade vi fästa stekar, kvastar och ugnsrakor av papp på folk. Det var på skärtorsdagen vi gjorde det, och på kvällen samma dag brukade vi tända upp eldar. Vi tände upp eldar ute på åkern vid en skogsdunge. En gång hade vi t.o.m. en tjärtunna, och det blev ett förfärligt bål.

Dücker

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:6

Landskap: Skåne

Härad:

Socken: ESLÖV

Uppteckningsår: 1941

Uppteknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Magnus Olin

Född år 1866 i Vasavång nr 1

Långfredagen var däremot en dag då vi skulle vara mycket tysta och stilla. Vi fick knappt gå ut, och de vuxna gick omkring i svarta kläder.
-Flaggades det på halv stång?
-Det kommer jag knappt ihåg. Här var ingen flaggstång utom på järnvägsstationen, och om de flaggade där vet jag verkligen inte. Det största huset var byggmästare Petterssons. Det var ett tvåvåningshus, och när de byggde det, sa' folk att det säkert komme att ramla. Så högt tyckte de att det var!

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. Me 8420:7

Landskap: Skåne

Härad:

Socken: ESLÖV

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Magnus Olin

Född år 1866 i Vasavång nr 1

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Valborgsmässoafton och 1:a maj.

-Första maj betraktades som den första vårdagen. Siste april var vi ute och sjöng majvisan. Jag var själv med i flocken som gick omkring. "Sköna maj är välkommen... Sommaren är ljuvlig för ungdomen", det var strofer som man kunde utantill på den tiden.
-Drack ni märg i benen?
-Ja, det gjorde de vuxna. De skulle alltid på hotellet, framför allt "Rumpan" d.v.s. nuvarande Stadshotellet. Där byttes knivar, där slogs och där spelades fiol och allt möjligt. Där drack de också märg i benen. Jag var och såg på en gång. Det var ena riktiga supstockar allesammans som var där. Någon björksav drack de inte där, å nej, men det har jag varit med om i Almarp år 1886. Då arbetade vi i botaniska trädgården där ute, och en av arbetarna slog hål med en skomakarepipa. Så satte vi ett halmstrå i trädet, och sedan "rände" saften ner i en bierflaska. Det var gott som öl. Vi spädde ut det med vatten. Vi tog bara ett par tre buteljer, men vi glömde att täppa igen hålet, så trädet torkade i toppen.
-Tände ni upp majeldar i det fria?
-Ja, det ha vi också gjort.
-Förekom några utflykter 1:a maj?
-Inte så som nu. "I dag är det första maj", sa' folk, men här var inga demonstrationer eller sådant. Några utflykter förekom inte precis första maj, men här var "100-mannaföreningar", som brukade ta ut med hästskjuts. Vi brukade köra upp till Bosarps Gär, men det var längre fram på sommaren.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:8.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Kristihimmelsfärdsdagen

-Den dagen firade vi inte på något särskilt sätt. Här var inga offerkällor i närheten och inte heller någon stans där man kunde fiska. Så första metardagen talade ingen om.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:9

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Pingst.

- Vid pingst tog vi in löv, gröna kvistar, blommor. De satte löv och blommor över dörrar. Kängarna kläddes aldrig med grönt, barnen gav inte föräldrarna någon pingstkrans, några utflykter arrangerades inte och flickorna klädde aldrig ut sig till pingstbrudar.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:10.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: S k å n e *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Midsommar.

-Vid midsommar satte vi in kärleksört.Det gällde att se om blommorna böjde sig mot varandra eller från varandra.En flicka kunde på så sätt se om hennes fästman brydde sig om henne eller ej.Kärleksblommor äro oansenliga blommor,de ha tjocka blad och lång stjälk,Blommorna växer ute vid vägarna. Drängarna brukade sätta dessa växter över dörrarna till drängkammaren och så småningom fick de veta om deras flickor voro trogna eller ej.Folk sa' inte bara midsommar här ,de sade också "Sankt Hans".Till midsommar kläddes alltid maj-stång.På Ellinge hade vi en mitt i parken,i Eslöv satte de på g å r d a r n a.Här var minst en 4-5 sådana privata majstänger på gårdarna,men kom en utomstående förbi,så var han eller hon välkommen.Kom man förbi,så gick man helt enkelt in på gården och dansade ett tag,På Ellinge och Trollenäs var mycket stiliga majstänger.Vid majstängerna på de privata gårdarna inne i Eslöv var ingen musik,men folk dansade och sjöng,och det gick bra det också.
Någon särskild lövmarknad förekom inte i Eslöv,men vi majade ju alltid inomhus.Vi majjade redan första maj,om det fanns något grönt och likaså vid pingst,men i all synnerhet vid midsommar,ty då fanns det ju under alla omständigheter rikligt med grönt.Lövgubbar förekom inte,och inte heller midsommarbrudar.
Om majstångens utseende på gårdarna i Eslöv,se särskilt ark!

Sedum Telephium, kärleksört, fetblad.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:11.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Majstång på gårdarna i Eslöv. Omkr. 1875.

I toppen satt alltid en svensk flagga. Kransarna sutto på mitten av tvärslån. Stången var virad med grönt samt pioner och andra blommor. Stången i Ellinge och Trollenäs hade precis samma utseende, bara med den skillnaden att dessa stänger voro betydligt högre än de privata gårdarnas.

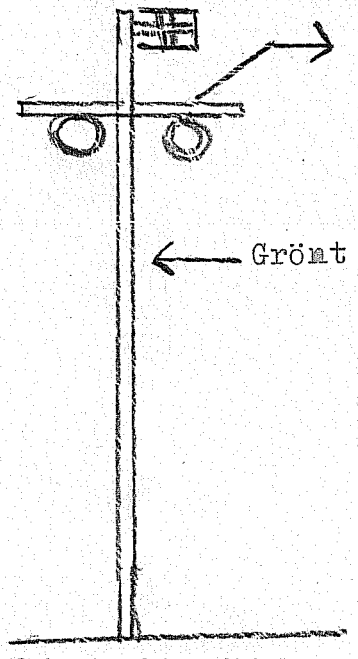

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:12.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: S k å n e

Härad:

Socken: ESLÖV

Uppteckningsår: 1941

Uppteckknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Magnus Olim

Född år 1866 *i* Vasavång nr 1

Spelmän.

-Då det gällde musik,så voro framför allt "Svensarna" i Örtofta berömda.Det var far och son,som spelade tillsammans. De spelade på många bröllop och vid många majstänger.De spelade i Örtofta och i Ellinge och i kringliggande trakter. Så var här Knekta-Månsson,en skräddare från allerup.Han lever visst ännu.Vi var läskamrater,han och jag.Han är lika gammal som jag,och han bor i Sallerup.Han brukade spela vid majstången i Ellinge.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:13.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: S k å n e *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Vi hade något som vi kallade för

"Allmänna danser"

Dessa ägde rum mest i oktober vid mikaelitid. Vi slog oss samman en femton stycken, och så lade vi ihop 1. 50 var. Flickorna gick fritt. Vi fick då både kaffe och gökar för det priset. Vi brukade vara på en loge och dansa. Kaffet drack vi inne i stugan.

-Var?

-Det var så olika! Vi hade sådana fester på en fem, sex olika gårdar. Men en sak var alltid bestämd och det var tidpunkten: festerna hölls omkring den 24 oktober, då vi fått lönen. Platsen varierade däremot.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:14

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Marknader.

-Här var mycket stora marknader förr i Eslöv. Stormarknaden var vid Mikaeli den 24 oktober. Det var den allra största, men sedan var där marknad en gång i månaden, både häst- och kreatursmarknad. Då var här karuseller och skjutbanor, för det mesta i Repslagaregatan. Handlarna hade särskilda hållstallar. Här var Håkan Andersson, A. Persson och för det tredje Svensson. De voro de förnämsta och hade hållstallar, där bönderna kunde sätta in sina hästar när de kom.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:15.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Jordbruk i Eslöv.

-Förekom jordbruk i Eslöv?
-Ja,för tusan!Här låg ett ställe,nr 1,i Eslöv,som Lars Andersson hade,och där drevs stort jordbruk.Alla tomter, som sålts nu under sista åren,hörde just till denna gård. Det fanns också en allmänning vid bostället,där de släppte ut kreaturen på bete.Sedan var där smålotter av jord,som hyrdes bort.Där satte hantverkare och småfolk potatis och de hade t.o.m. enstaka kreatur.Hela Eslöv har en gång varit ett stort jordbruk.Jordägaren erlade ingen avgift.Den som ägde stället fick jordskylt av den som köpte jorden, men nu har det gått bort.För min mosslott fick jag sålunda 50 öre om året i jordskylt.Det är femtio år sedan jordskylten togs bort,så det är femtio år sedan jag fick de femtio örena av Jöns Larsson,som var boddräng hos handlare Svensson. Han tog aldrig upp någon torv ur mossen,men min far gjorde det.

jordskyld.

Ljusinbrinningsfesten.

Okänd.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:16

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Mårten.

-Mårten firades inte vidare i äldsta tid. Mårten firades tvärtom mycket litet. Folk hade ju mestadels själva litet ankor och höns, som de slaktade och åt upp. Här i Eslöv har inte varit något utpräglat mårtensfirande, inte. Fisk och gröt ha de aldrig ätit vid Mårten.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:17

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: S k å n e *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Lucia.

Lucia har inte alls firats i äldre tid. Det är först på senare åren som den seden fått vind i seglen. Jag visste inte ens vad Lucia var för ett fruntimmer när jag var pys.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:18.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Linbrytning.

-De hade litet fest när de hade linbrytning. De som hjälpte till bjöds. När linet färdigt, så skulle det torkas ovanpå ugnen, och sedan skulle det brytas i bryde-stuor. Sådana gillen ha de haft i Eslöv, och det serverades alla sorters god mat, kaffe, gökar och toddy. Per Jönsson odlade t.ex. mycket lin och gjorde också stora gillen.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND.

ACC. N:R. M 8420:19.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Gåsagillen.

De som hade många gäss hade hjälp vid plockningen, och då var där fest efteråt. De bjöds dock aldrig på gås men väl på vanlig mat. Några upptåg vid dessa fester var jag inte med om.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M 8420:20

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Höstgillen.

-Höstagillen voro allmänna i gamla Eslöv. Så fort någon varit t r e dagar och höstat var de berättigade till höstagille. Det var mycket stora gillen. Då serverades bruna bönor, stuvningar av olika slag, risgröt, pannkaka, brännvin och lutfisk. Alla som höstat voro med. Barnen voro också inbjudna.

Sågillen.

-Sågillen förekom inte, det jag vet.

Gille i st. för betalning.

-Min far var skräddare och sydde hos lantbrukarna i trakten här omkring. När han skulle ha hem ved, hjälpte de honom med skjutsar o.s.v. Betalning i reda pengar förekom aldrig utan det var gille i st.f. betalning.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. NR. M. 8420:21

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: S k å n e

Härad:

Socken: ESLÖV

Uppteckningsår: 1941

Uppteckenat av: Walter Wolin

Adress:

Berättat av: Magnus Olin

Född år 1866 *i* Vasavång nr 1

Klenegillen.

-Jag har varit med och sett på hur det gick till att smeta upp väggarna till lerhus. De hade sedan gille efteråt, s.k. klenegillen.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:22

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Julen.

-Någon särskild julmarknad förekom inte i Eslöv. Vi bakade själva. De flesta hade egen bakugn. Vi brukade baka grovt bröd, sursött, fint och kavring. Vi slaktade också. Vi hade två grisar hemma i samma hus där vi bodde. Vi bryggde också drickat hemma. Först tog vi öl, och av resten blev dricka. På Ellinge slott brukade de brygga stora, stora kar, och sedan hällde de ölet i en stor träspann, som rymde 15-20 liter, och så hängde där ösor runt spannen, så att vem som helst kunde ta sig en mugg under julen. Men det var bara vid julen de hade den spannen framme. Julgran hade vi också någon gång men inte varje år. Någon gång kom här göingar och sålde sådana och eljest togs de i skogarna. Vi brukade köpa en stor gran på torget. Utanför porten brukade vi någon gång sätta ett par enar men aldrig granar. Julträd känner jag inte till. Nek åt fåglarna satte vi alltid upp. I taket hängde vi dessutom en krona av halm. Dessa kronor hängde vi över bordet. Hos min morfar här i Eslöv, Henrik Nilsson, död 1875 brukade de ha en f ö r g y l l d f å g e l, som hängde över bordet. Den sattes upp under jularna och fick hänga där under helgdagarna, varefter den togs ned igen. Morfar gjorde också ljusstakar av trä med gubbhuvud och hästhuvud. Han hade varit lantbrukare i sin ungdoms dagar. På golvet lade vi h a l m. När jag var mycket liten brukade vi ligga syskonsäng. Då bredde vi halm på golvet. Ljusen stöptes hemma, och särskilda julhögar förekom också. Tjänare fick vars tre julbröd men inget kött. Det var på Ellinge. Vad julmaten

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:23.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: S k å n e *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

beträffar,så bestod den av risgröt,lutfisk,sylta och röd-
betor,fläsk och pannakaka.Vid kvällningen fick vi muljebröd
och så doppade vi i grytan.Det var me'afton den dagen.Sedan
åt vi inte förrän klockan t o l v p å n a t t e n.Då
åt vi fisk och gröt och rödbetor.Granen var då alltid tänd
/alltså kl. 12 på natten/.

Juldagen tillbragtes i stillhet.Juldagen skulle man
inte gå ut.Det var en s k a n d a l att gå ut,men annandagen
var det så mycket friare.Julen blåstes aldrig in här i
Eslöv,men den ringdes in och de sköt även.Julklappar fick
vi alltid.De kastades in,och sedan skulle den springa som
gett klappen.Den som togs fast skulle trakteras med vin,
kaffe och kakor.Det var en skammatt bli tagen.När folk
gick till julottan tände vi alltid ljus i fönstren.Några
julbaler förekom inte förrän vid Knuttiden.Då var det bal
på åtminstone något ställe.Vid Knut skulle de köra ut julen.
Då började julgillena och det "rasades litta".Staffansritt
e.d. har inte förekommit det jag vet,men de gamla talade om
det.Där var visst en som red i mitten på 1800-talet efter
vad jag kunde förstå.Vad övernaturliga väsen beträffar,så
satte min gamla farmor alltid ut julgröt åt tomten,det var
det enda i den vägen som jag känner till.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 8420:24.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: S k å n e *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1

Nyåret.

-Det nya året vakades alltid in. De ringde också i klockorna. Som liten hörde jag hur de ringde ut det gamla året och in det nya. Vem som ville fick gå och ringa i kyrkklockan nyårsnatten, bara de sade till kyrkvaktmästaren, så det var ett rysligt ringande.

-Var detta före 1900?

-Om det var före 1900? Ja, ja, men! Det var långt före 1900!

-Sökte man förutspå framtiden på något sätt vid nyår?

-Nej, inte det jag vet. Stöpa bly känner jag inte till. Ta psalm har jag hört att de gamla gjorde, men det var inte vid nyår utan vid fullmåne. Då skulle de vända bladen och läsa versen. Men jag vet inte vad det skulle betyda. Att någon gick årsgång hörde jag aldrig talas om.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M.8420:25.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne

Härad:

Socken: ESLÖV

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Magnus Olin

Född år 1866 i Vasavång nr 1

Stjärngossar.

-Nej, det förekom inga sådana i äldre tid. Det är först under senare år som de börjat gå omkring.

Tjugondagen.

-Då gjorde de gubbar av halm samt tog brännesknudor av trä, som de kastade in till nabon. De gjorde också av halm, på vilka de skrev nidverser. Dessa knudor skickades ibland vidare. Eljest eldades de upp.

-Sopade följen med kvastar eller käppar?

-Nej!

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 8420:26.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1.

Vad skrämde man barnen med?

-Sotaren var det vanliga men busemannen förekom också.

Skatgillen.

-Dylika ha inte förekommit i Eslöv.

Föremål i likkistan.

-De gamla brukade lägga en ring eller en klenod i kistan, ja, t.o.m. en flaska av glas. Det har jag hört talas om.

Namnsdag och födelsedag.

-Födelsedag firades men namnsdag firades inte.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. Me. 8420:27.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne

Härad:

Socken: ESLÖV

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Magnus Olin

Född år 1866 i Vasavång nr 1

Jättar.

-Vid Sallerups kyrka skulle ha varit ett par jättar som kastat sten, men hur det var minns jag inte.

Troll.

-Högar som stått på guldpelare ha vi haft vid Trollenäs. Där dansade trollen under en sten, som stod på guldpelare. Därav namnet Trollenäs!

Bäckahästen.

-Bäckahästen talade de gamle också om. En och en halv kilometer härifrån finns en å, som gick vid Gryby. Där visade sig bäckahästen, som en vanlig häst. Han lät små barn rida på sig, och så sprang han ner i vattnet med dem.

Vättar.

-Vättar talade de gamla också om, men jag vet inte vad det var för sorts väsen.

Gastar.

-Gastar har jag inte hört något om.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. NR M 8420:28.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: S k å n e *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: *Adress:*

Socken: ESLÖV *Berättat av:* Magnus Olin

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1866 *i* Vasavång nr 1.

Mjölkharen.

-Mjölkharen har jag hört talas om. Där skulle vara s a x och k n i v i en spann, och när så haren var och mjölkade, kunde de slå till honom med en strumpa. Då förvandlades haren, och de kunde se vem den skyldige var.

Kyrkogrimen.

-Kyrkogrimen känner jag inte till något om.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND